

3 HYVINVOINTIOSASTO

Perustehtävä/Toiminta-ajatus - Muutokset 2022

Hyvinvointiosaston perustehtävänä on vastata kunnan poikkihallinnollisesta hyvinvoinnin laaja-alaisesta edistämisestä. Hyvinvointiosaston toimintaa ohjaavat kuntastrategiaan ja kuntastrategian liitetaulukkoon sekä laajaan hyvinvointikertomukseen kirjatut visiot, päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet. Hyvinvointiosaston tavoitteena on tukea kaikenikäisten vaalalaisten hyvinvointia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Vaalan kunta sitoutui vuonna 2019 Pohjois-Pohjanmaan liiton hyvinvointisopimukseen, jonka tavoitteet noudattelevat kunnan oman elinvoimasopimuksen linjaa. Hyvinvointia käsitteenä määritellään Maaseudun arjen palveluverkosto -hankkeessa kehitetyn Marika Kunnarin luokittelun mukaan. Hyvinvointityön lähtökohtana on kuntalaisten koettu hyvinvointitieto sekä indikaattoritieto. Keskeisenä työtapana on ikäkausiverkostotyö. Hyvinvointiosaston työtä ja taloutta ohjaava laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 valmistuu loppuvuonna 2021.

Hyvinvointiosaston vastuualueeseen kuuluvat hyvinvointipalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, kirjasto- ja kulttuuripalvelut (sis. Lamminahon museotoiminnan). Vastuualueen johtajana on hyvinvointijohtaja ja muuta henkilökuntaa ovat palvelusihteeri, hyvinvointikoordinaattori, hyvinvointisuunnittelija, etsivä nuorisotyöntekijä (projektirahoituksella) sekä nuorten työpajan yksilövalmentaja ja työvalmentaja 50 % (projektirahoituksella). Kirjastossa työskentelee kirjastonhoitaja ja kirjastovirkailija.

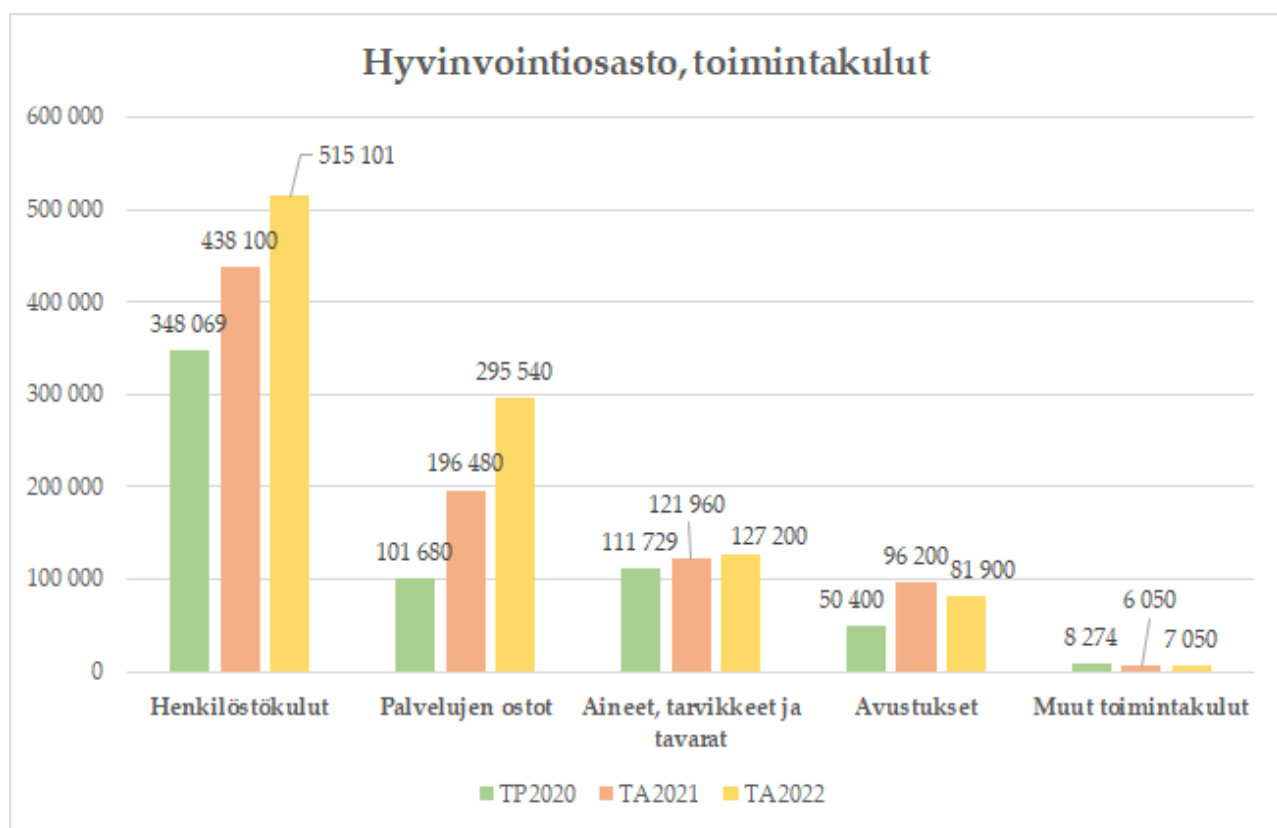
Hyvinvointiosastolla erityisesti kehittämisen keskiössä vuonna 2022 on ikäihmisten kotona pärjäämisen tuen, yksinäisyyden lievittämisen, ehkäisevän päihdetyön sekä koulukiusaamiseen (sivistysosasto koordinoi) puuttumisen toimintamallien kehittäminen. Minun arkeni ja elämäni kysely nosti viidenneksi kehittämisteemaksi taloudellisen hyvinvoinnin. Tähän liittyvät huolenaiheet koskettavat kaikenikäisiä vaalalaisia. Kehittämistä viedään eteenpäin yhdessä ikäkausiverkostoissa. Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma laadittiin vuonna 2020 ja sen toimenpiteitä toteutetaan valtuustokaudella 2021-2025. Hyvinvointiosasto toteuttaa hyvinvointisuunnitelmaan kirjattuja toimenpiteitä poikkihallinnollisesti yhteistyössä kunnan eri osastojen, Oulunkaaren, yhdistysten ja yritysten sekä aktiivisten kuntalaisten kanssa. Vuonna 2022 kehittämistyötä tehdään myös POPSote -hankkeen kanssa.

Hyvinvointiosasto toteuttaa hyvinvointisuunnitelmaan kirjattuja toimenpiteitä myös yhteistyössä alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Hyvinvointiosasto on mukana Mieli ry:n hankkeessa vaalaistamassa Hyvän mielen kunta konseptia. Hyvinvointiosasto on lisäksi sitoutunut PPSHP:n Perusterveydenhuollon yksikön hakemaan NikotiiniPakka -hankkeeseen mikäli hankerahoitus varmistuu. Lisäksi olemme mukana Maaseudun Sivistysliiton Kunta olemme me -hankkeessa. Tässä hankkeessa luovien alojen avulla pyritään lisäämään heikommassa asemassa olevien osallisuutta ja vaikuttamista kunnan toimintaan. Hyvinvointiosasto tekee yhteistyötä myös Vertaistervarit hankkeessa eri yhdistysten kanssa elintapaohjauksen kehittämiseksi Vaalassa.

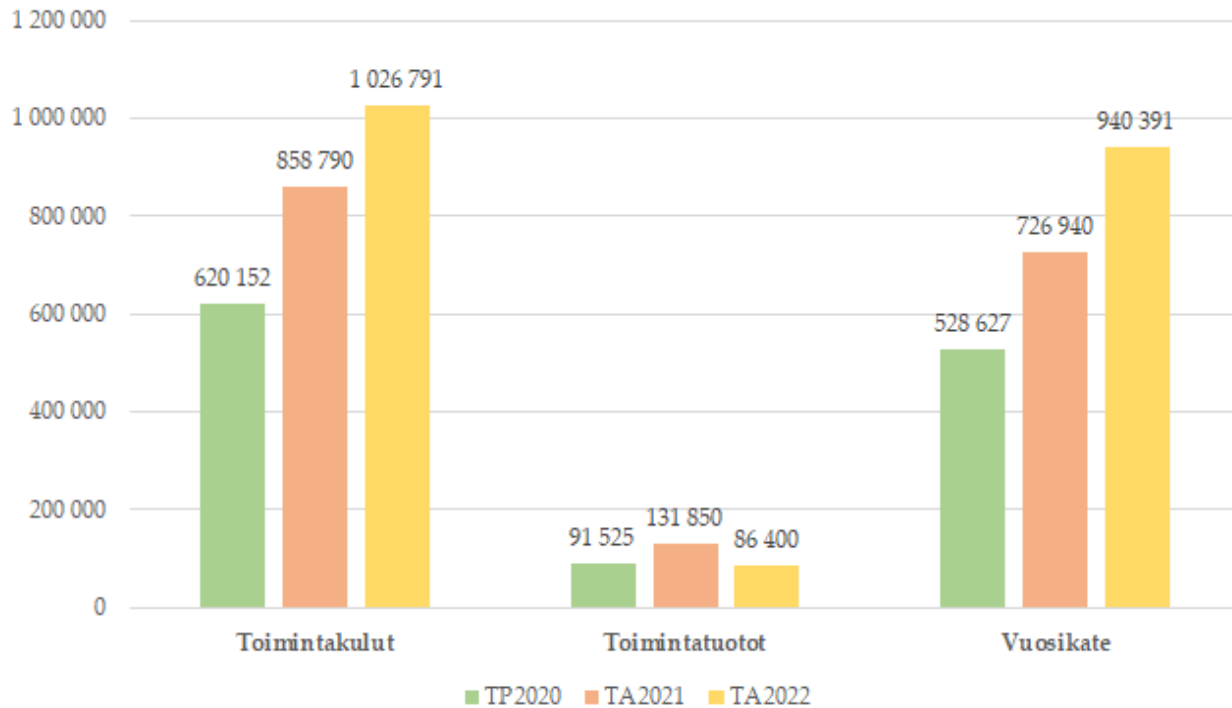
Hyvinvointiosasto aloitti vuoden 2019 aikana yhteistyön Oulu 2026 -kulttuuripääkaupunkihankkeessa, johon kunta valtuuston päätöksellä sitoutui. Hankeasiakirjaan on kirjattu Oulujokivarren kuntien yhteinen Löytöretki taiteeseen -hanke sekä Pelson Lumotun hallan maa. Tätä kulttuuriyhteistyötä jatketaan myös vuonna 2022. Vuonna 2021 toteutettiin Oulujokilaakson kuntien yhteistyönä myös valotaidetapahtumat jokaisessa kunnassa. Tätä

yhteistyötä on tarkoitus jatkaa myös vuonna 2022. Hyvinvointiosasto on asiantuntijana mukana myös hallinto-osaston VERTY-hankkeessa ja Työtä hyvässä seurassa -hankkeessa. Hyvinvointijohtaja on aktiivisesti mukana myös maakunnallisessa hyvinvointityön kehittämisessä, jolloin kehittämistyötä pystyy heti huomioimaan kunnan hyvinvointityössä. Hyvinvointikoordinaattori on vastaavasti mukana elintapaohjauksen maakunnallisessa kehittämistyössä ja hyvinvointisuunnittelija mielenterveys- ja päihdetyötä edistävässä MiePäVäki-verkostossa.

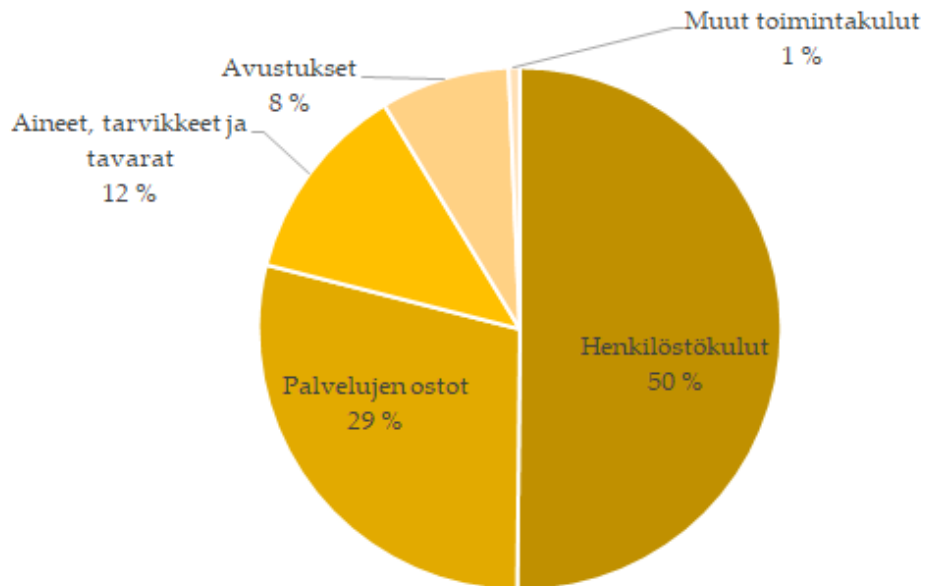
Hyvinvointiosaston talousarvion vuosikate 2022 on 940 391 euroa. Vuonna 2021 vuosikate 726 940 euroa. Vuosikatetta nostaa vuoteen 2021 verrattuna mm. hankkeiden omarahoitusosuudet ja vähävaraisten ikäihmisten Vaala-setelille varattu määräraha. Lisäksi hyvinvointisuunnittelijan tehtävä on tarkoitus vakinaistaa vuoden 2022 alusta. Nuorten kesätyöllistämiseen varataan määräraha kuudelle 18-vuotta täyttäneelle nuorelle kuukauden kesätyöstä. Lisäksi FestiVaala viikon toteuttamiseen ostopalveluna varataan määräraha. Hyvinvointiosastolle on myös sijoitettu koko kunnan hankekehittäminen. Hankekehittäjä on tarkoitus palkata vuoden 2022 alusta hakemaan erilaisia hankkeita, joilla voidaan kehittää kuntaa. Tällaisia rahoituksia olisivat esimerkiksi eri ministeriöiden rahoitukset kuten Opetushallituksen ja OKM:n rahoitukset, STM:n, Maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä ympäristöministeriön rahoitukset, Traficommin rahoitukset, ELY:n, EU:n sekä säätiöiden ja erilaisten rahastojen rahoitukset. Investointeihin varataan 100 000 euron määräraha kalusteiden uusimiselle sekä 10 000 euroa nuorisotilan kalustamiselle.

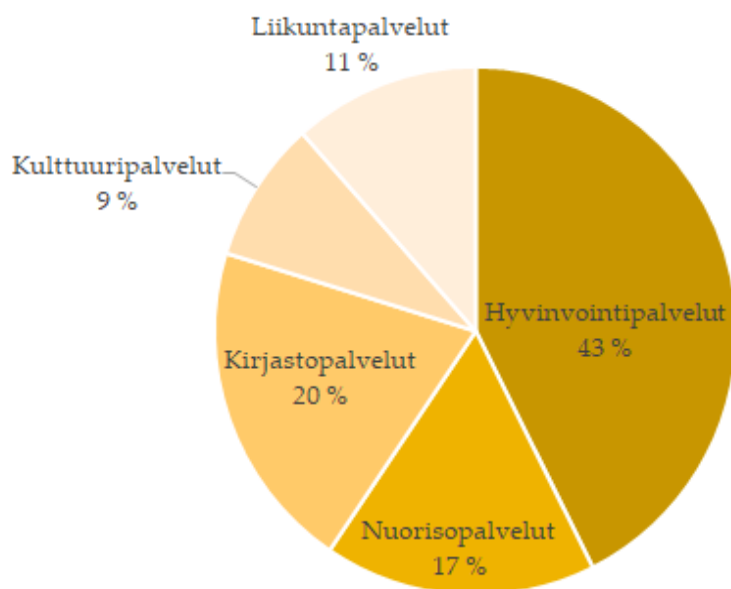
Hyvinvointiosasto, kulut ja tuotot

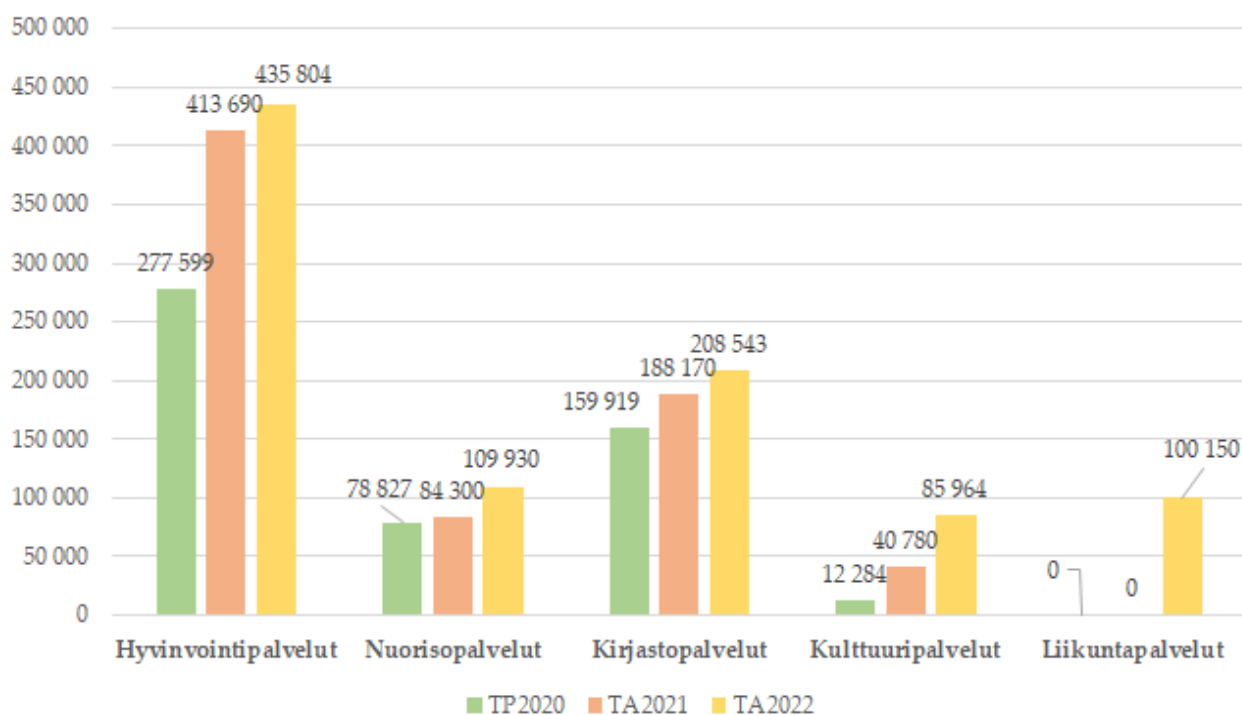
Hyvinvointiosasto, kulujen jakautuminen TA2022

Hyvinvointiosasto, kulujakauma vastualueittain TA2022

Hyvinvointiosasto, toimintakate vastualueittain

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanki	Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kirjaston palveluroolin kehittäminen	Kuntastrategian, laajan hyvinvointikertomuksen ja erityisesti hyvinvointisuunnitelma 2022 mukainen toiminta.	toimenpiteet kirjataan vuosittaiseen hyvinvointisuunnitelmaan	vuosittainen seuranta- ja arviointiraportti sekä arviointi osavuosikatsauksissa	
hyvinvointijohtaja, henkilöstö, muut osastot				
Yhteisöllinen ja hyvinvoiva: Meidän Vaala				
Hyvinvointiosaston toiminta kehittyy edelleen: ikäkausi- verkostojen suunnitelmallista työtä	Kuntastrategian, laajan hyvinvointikertomuksen ja erityisesti hyvinvointisuunnitelma 2022 mukainen toiminta.	toimenpiteet kirjataan vuosittaiseen hyvinvointisuunnitelmaan	vuosittainen seuranta- ja arviointiraportti sekä arviointi osavuosikatsauksissa	
hyvinvointijohtaja, henkilöstö, muut osastot				

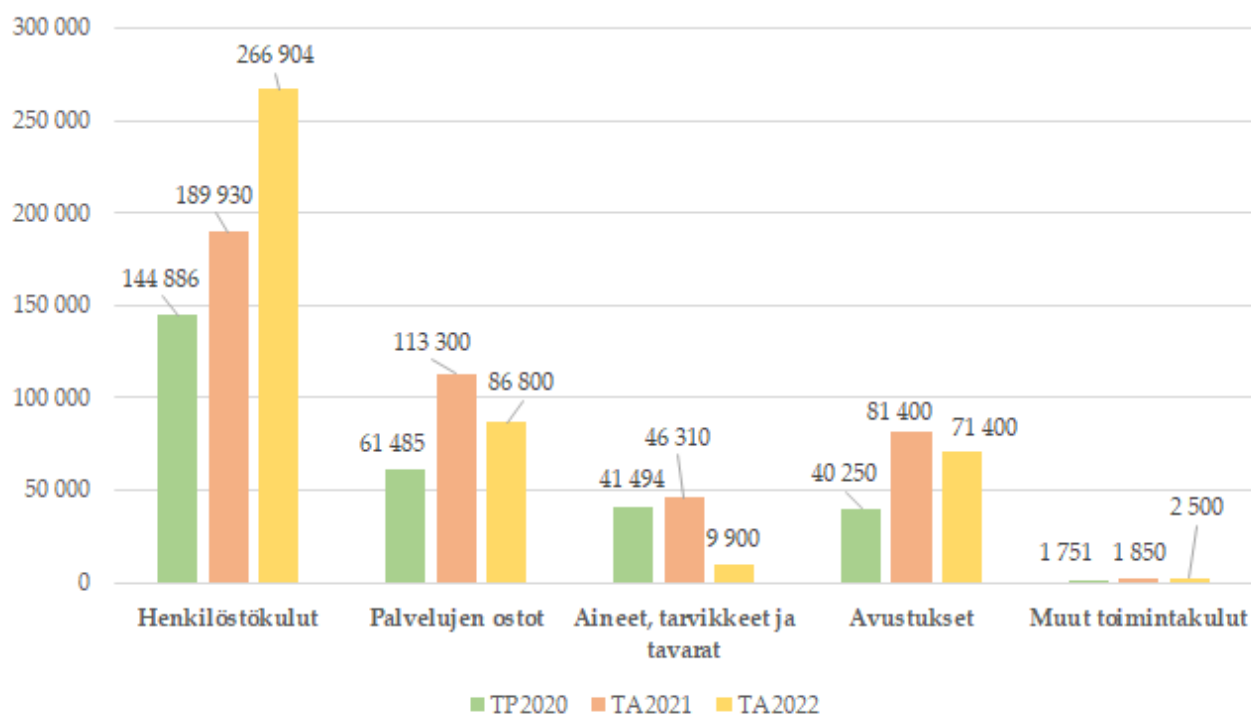
VAALAN KUNTA	TP2020	TA2021	TA2022
TOIMINTATUOTOT	91 524 €	131 850 €	86 400 €
TOIMINTAKULUT	-620 153 €	-858 790 €	-1 026 791 €
Henkilöstökulut	-348 069 €	-438 100 €	-515 101 €
Palvelujen ostot	-101 680 €	-196 480 €	-295 540 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-111 729 €	-121 960 €	-127 200 €
Avustukset	-50 400 €	-96 200 €	-81 900 €
Muut toimintakulut	-8 274 €	-6 050 €	-7 050 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-528 629 €	-726 940 €	-940 391 €
VUOSIKATE	-528 629 €	-726 940 €	-940 391 €
TILIKAUDEN TULOS	-554 325 €	-737 847 €	-940 391 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-554 325 €	-737 847 €	-940 391 €

3.1 Hyvinvointipalvelut

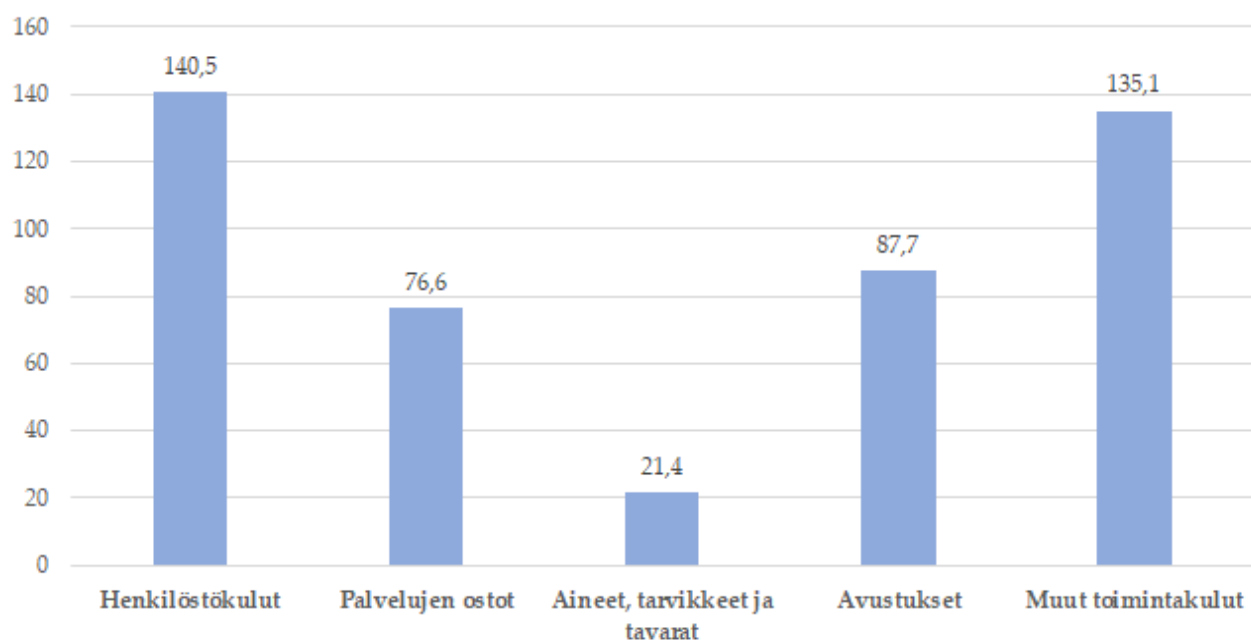
Perustehtävä/Toiminta-ajatus - Muutokset 2022

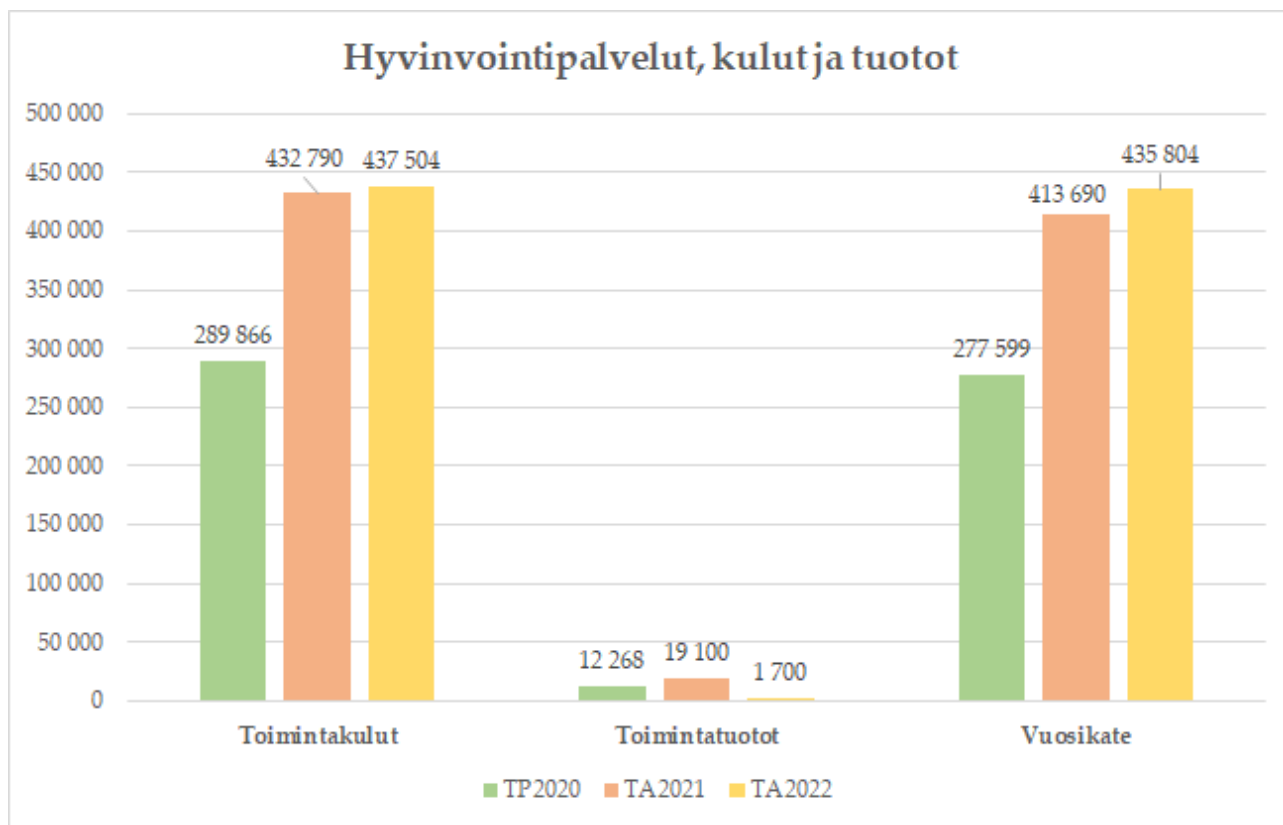
Hyvinvointipalveluita ovat kaikki sellaiset palvelut, joita kunta järjestää kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 valmistuu vuoden 2021 lopussa. Tuon strategisen asiakirjan perusteella laaditaan hyvinvointisuunnitelma 2022. Hyvinvointiosasto organisoii myös kunnan vaikuttamistoimielinten toiminnan. Vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisoneuvosto, lapsiparlamentti, vanhus- ja vammaisneuvosto sekä vapaa-ajan asukasneuvosto.

Hyvinvointipalvelut, toimintakulut

Hyvinvointipalvelut, toteumaprosentti (%) (toimintakulut)

3.2 Liikuntapalvelut

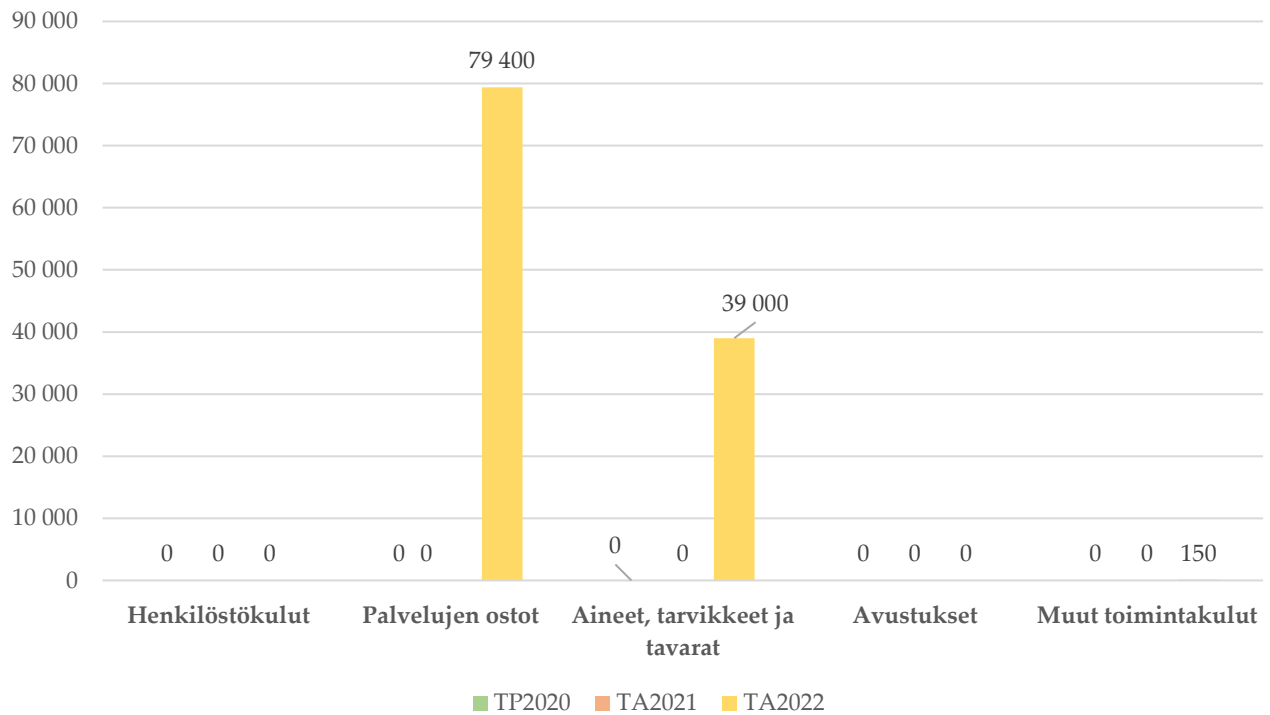
Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä sekä fyysistä aktiivisuutta tukemalla liikunnan harrastusta sekä vahvistamalla elinvoimaista kansalaistoimintaa paikallistasolla. Pienessä kunnassa yritysten tarjoamia liikuntamahdollisuuksia on vähän ja siksi kunnan ylläpitämät liikuntapaikat sekä yhteistyössä yhdistysten kanssa järjestettävät liikuntatapahtumat ja -ryhmät ovat todella tärkeitä. Myös kansalaisopistolla on tärkeä rooli kuntalaistemme liikuttajana.

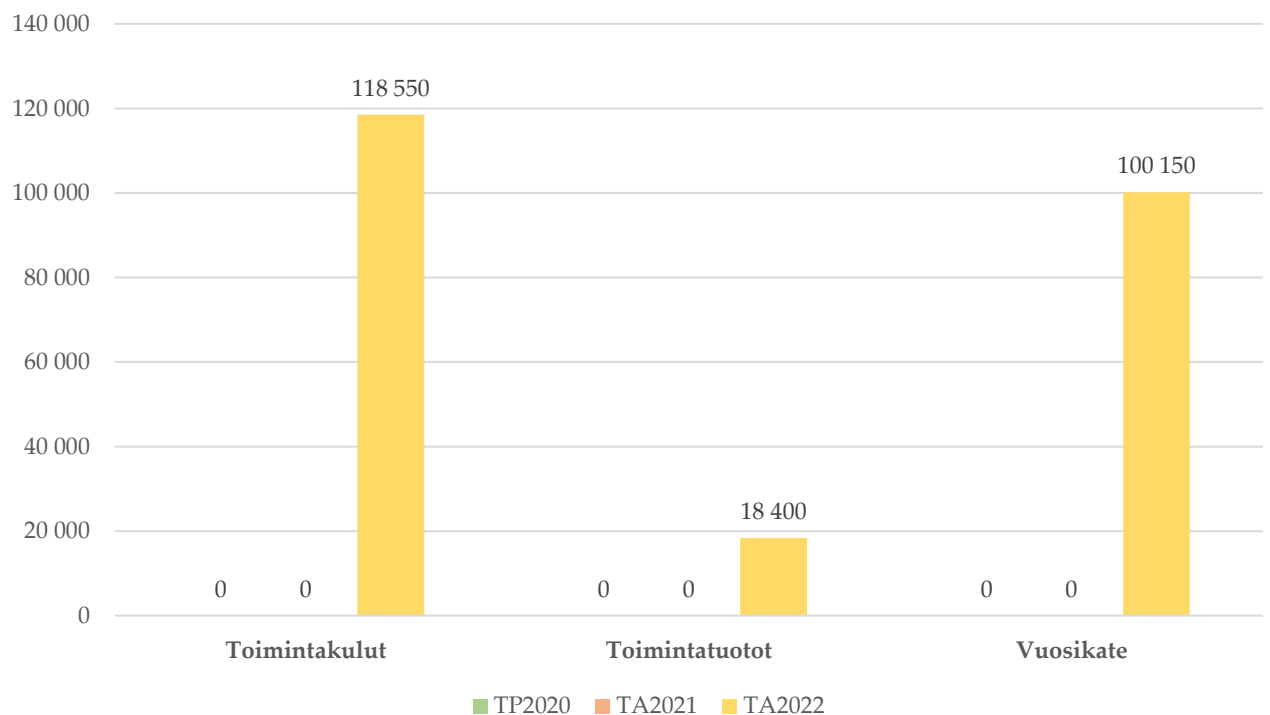
Liikuntapalvelut tukevat kuntalaisten liikkumista kehittämällä paikallista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja maksutta yhdistysten käyttöön. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi kunta subventoi kuntalaisille uimalippuja sekä Rokuaa Health & Spasta että Kaukavedestä. Kunta lisäksi järjestää uintiretkiä ohjattuine vesijumppineen Rokualle ja ohjattua kuntosaliliikuntaa ikäihmisille. Kirjastossa on myös pienimuotoista liikuntavälineiden lainausta. Liikuntapalvelut tarjoaa myös liikunta- ja elintapaneuvontaa kuntalaisille.

Vaalan kunta on mukana myös Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa. Sen päämääränä on edistää vielä kotona itsenäisesti pärjäävien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveystoiminnan avulla.

Liikuntapalvelut, toimintakulut

Liikuntapalvelut, kulut ja tuotot

3.3 Nuorisopalvelut

Perustehtävä/Toiminta-ajatus - Muutokset 2022

Nuorisopalvelut vastaavat nuorisolain mukaisista kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvista tehtävistä. Nuorisotila Ampparin sisäilmaongelmien vuoksi vuonna 2022 remontoidaan mahdollisesti Loppipajasta monikäyttötilat sekä työpajatoiminnalle että nuorisotilatoiminnalle. Vuoden 2022 aikana nuorisopalveluiden kokonaisuudesta tehdään vaikutusten ennakoarviointi, jonka perusteella tehdään johtopäätökset nuorisopalveluiden organisoinnista ja toteutuksesta.

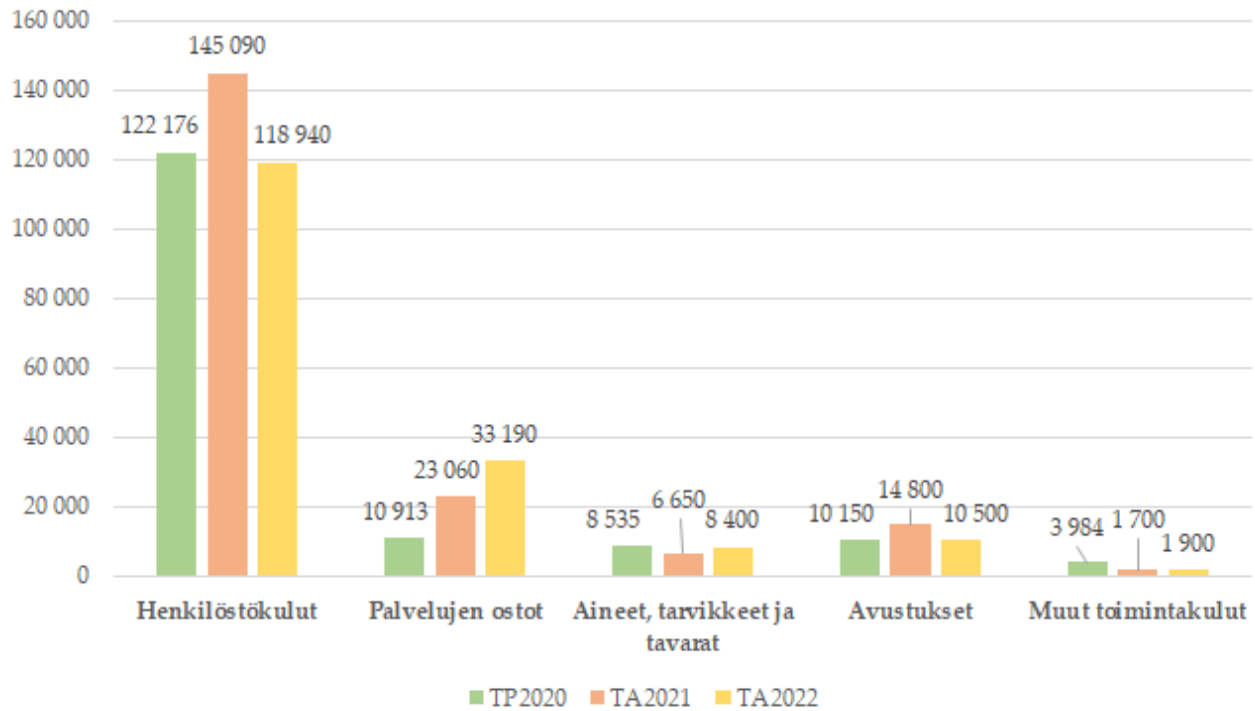
Nuorisolain 10 §:n mukaan **etsivän nuorisotyön** tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Kun kunta järjestää etsivää nuorisotyötä, sen tulee nimetä etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaava kunnan viranhaltija tai kuntaan työsopimussuhteessa oleva henkilö. Vaalan kunta on palkannut etsivän nuorisotyöntekijän vakituiseen työsuhteeseen sekä on hakenut valtionavustusta palkkauskustannuksiin 30 000 euroa.

Nuorten työpajatoiminta

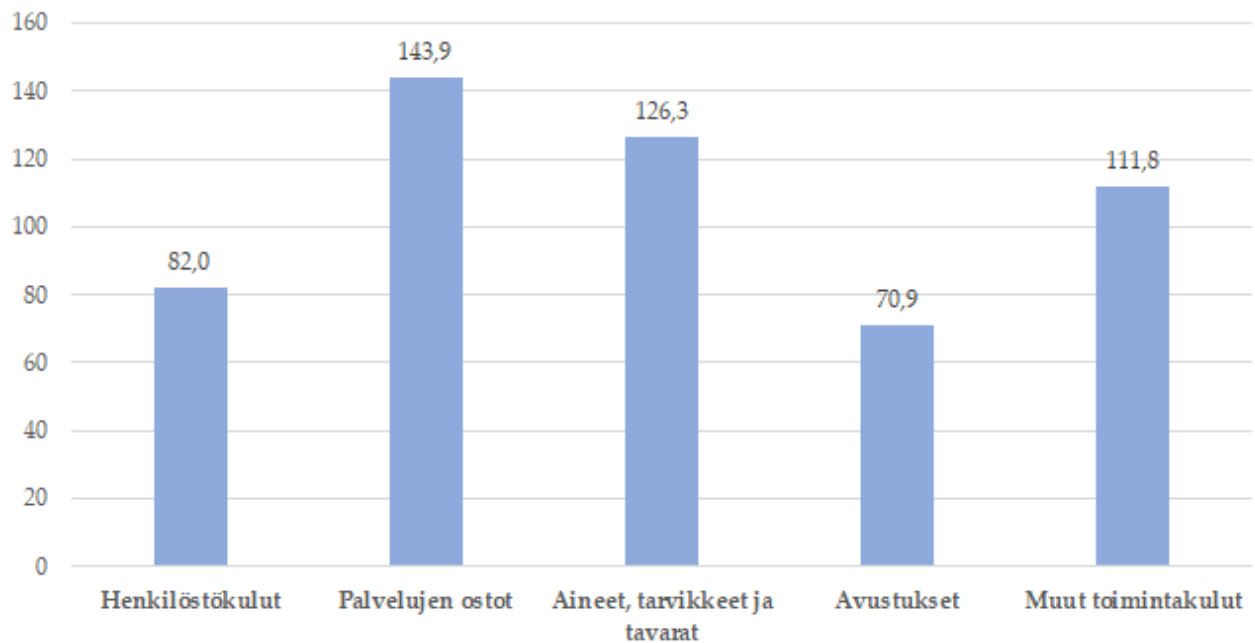
Nuorten työpajalla työskentelee 100 %:n työajalla yksilövalmentaja ja 50%:n työajalla työvalmentaja. Nuorten työpajatoimintaan haetaan valtionavustuksen korotusta vuodelle 2022.

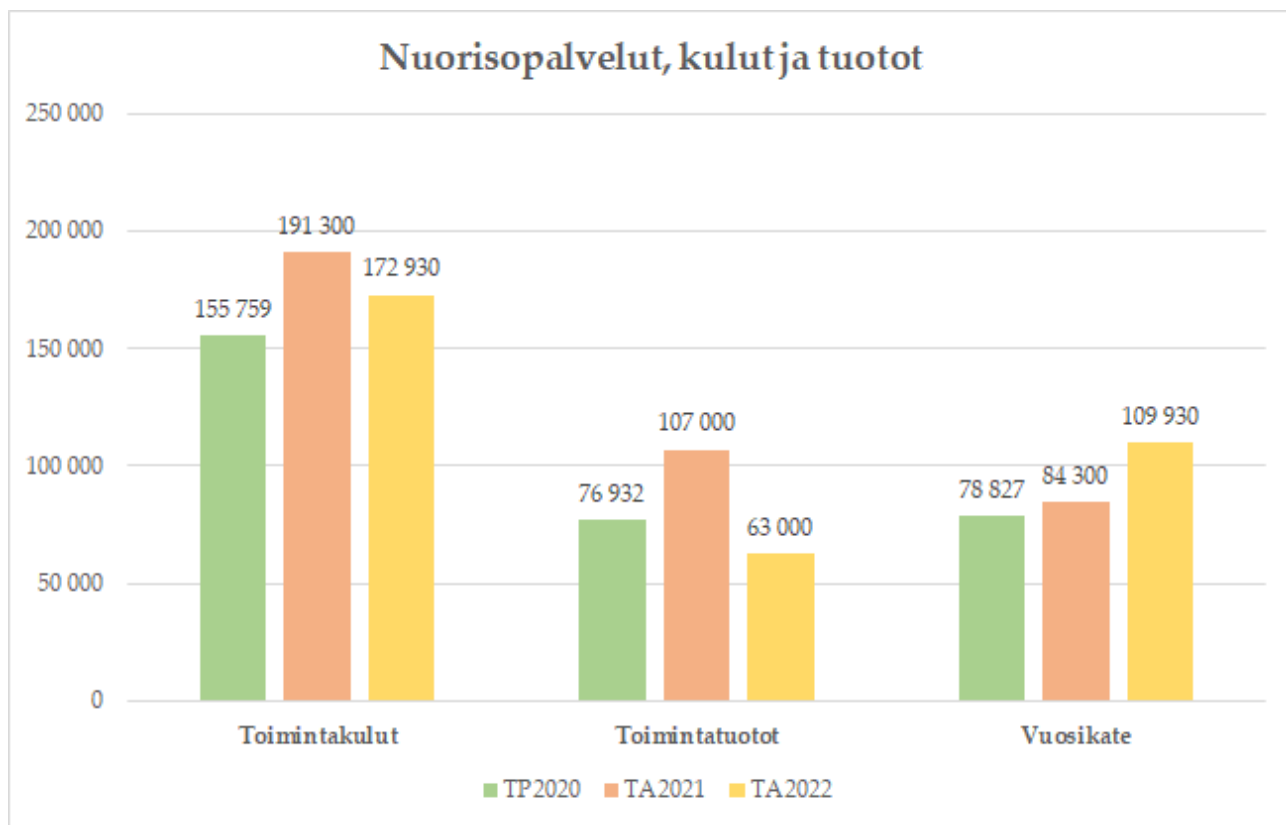
Yksilövalmentaja tukee nuorta oman polun löytämisessä mm opiskelu- ja työasioissa. Yksilövalmennus on valmentautujan elämänhallinnan, toimintakyvyn ja tulevaisuuden suunnittelun tukemista, kuuntelua, asioiden selvittelyä ja tarvittaessa tukipalveluiden piiriin ohjaamista. Yksilövalmentaja ohjaa, tukee, auttaa ja tapaa nuorta tarpeen mukaan hänen kotonaan, toimistolla, virastoissa, verkostotapaamisissa ja yksilö- ja ryhmätapaamisissa. Yksilövalmennus on verkostotyötä, jota tehdään tiiviissä yhteistyössä kunnan eri osastojen, työvalmentajan, työllistämiskoordinaattorin/ kuntoutuksen työtoiminnan ohjaajan sekä Oulunkaaren kuntayhtymän eri palvelualueiden asiantuntijoiden kanssa. Vaalassa toimii seinätön työpaja nuorille. Seinätön työpaja on pajatoimintamuoto, jossa työvalmentaja käyttää valmennuksellista työotetta myös pajan seinien ulkopuolella. Pajan tarkoitus on parantaa nuoren valmiuksia päästä avoimille työmarkkinoille tai koulutukseen sekä lisätä alueen työmarkkinatietoutta. Seinättömän työpajan toiminta on jalkautuvaa käytännön työtä kunnan eri osastoille, lähialueen yrityksiin tai yhdistyksiin. Nuorten työpaja tekee tiivistä yhteistyötä vuonna 2022 myös Oulunkaaren Lähde-hankkeen, kunnan Verty -hankkeen sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Nuorisopalvelut, toimintakulut

Nuorisopalvelut, toteumaprosentti (%) (toimintakulut)

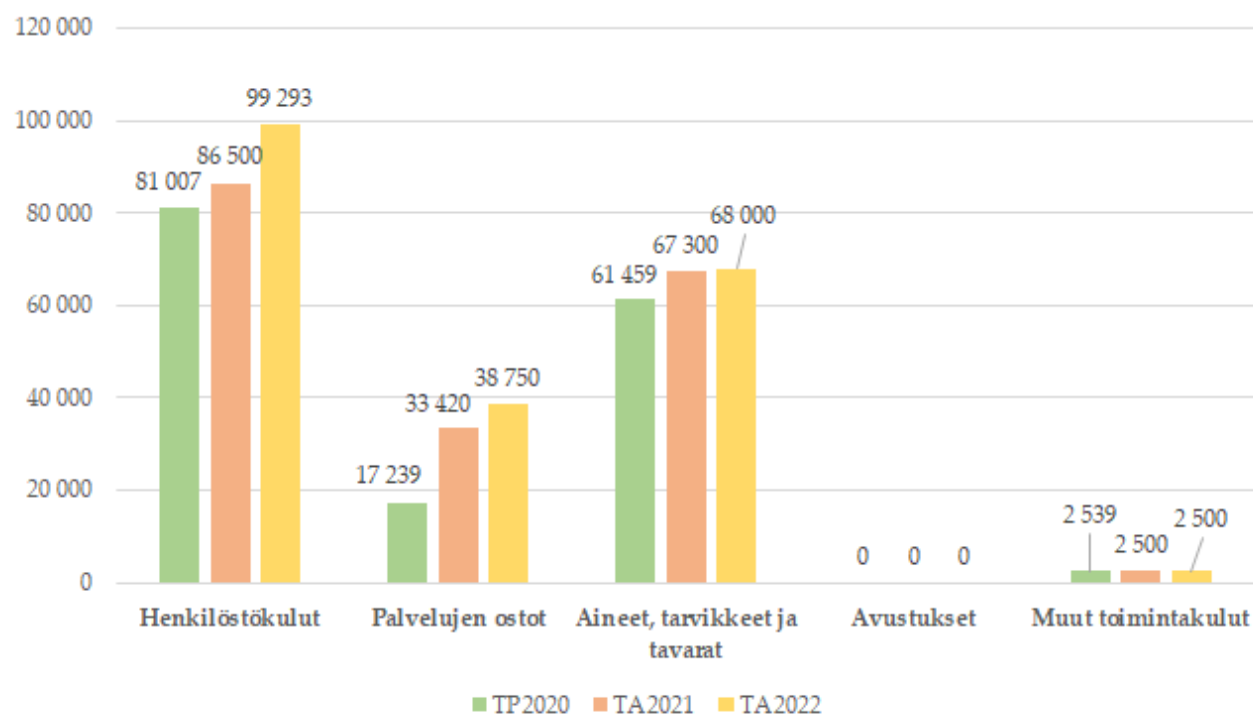

3.4 Kirjastopalvelut

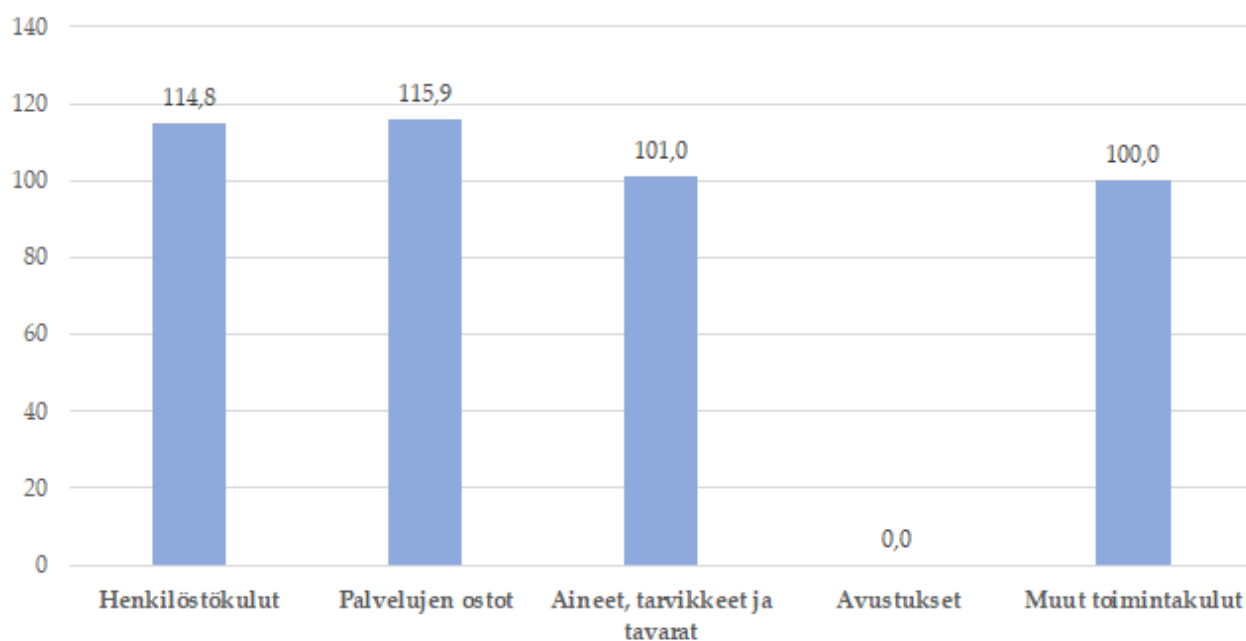
Perustehtävä/Toiminta-ajatus - Muutokset 2022

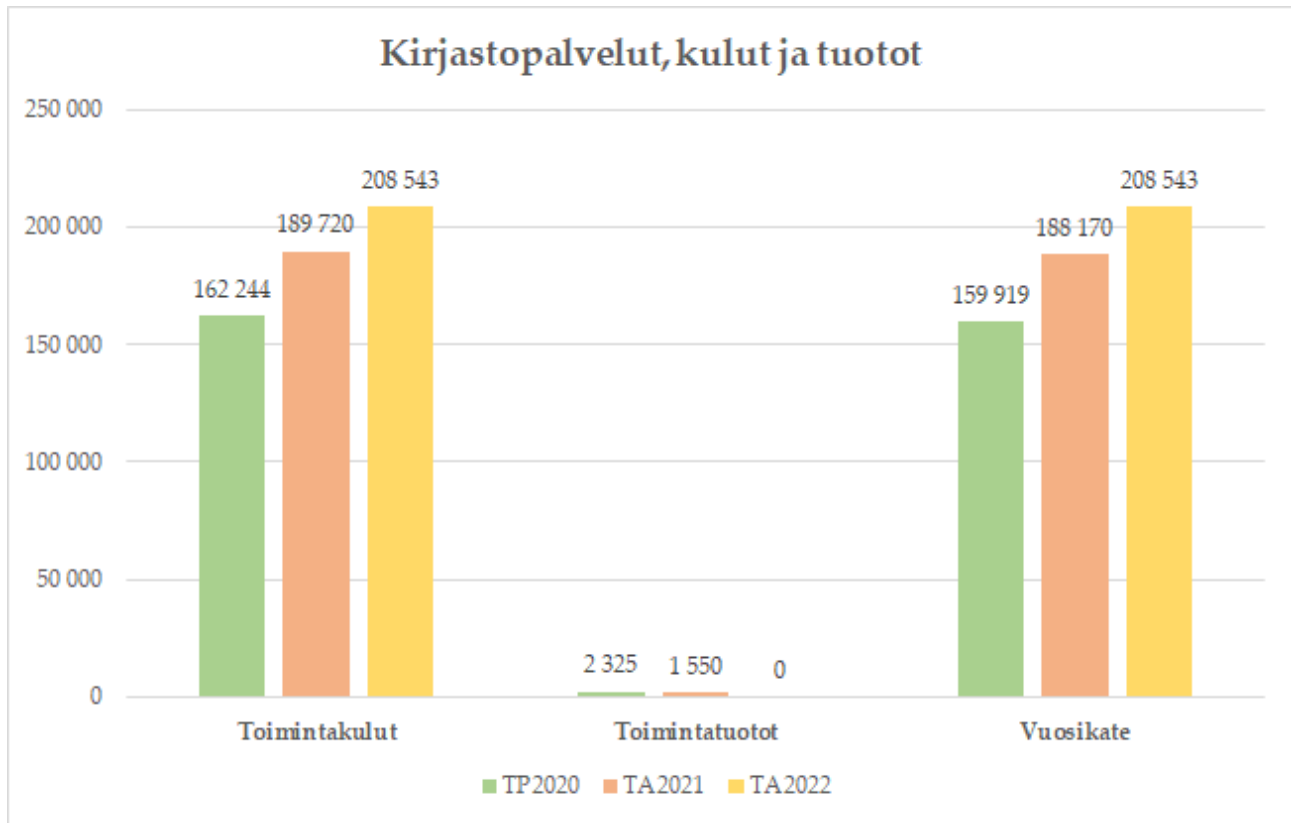
Vaalan kirjasto kuuluu OUTI-kirjastoverkkoon. Kirjaston palvelua kehitetään ja monipuolistetaan osana OUTI-kirjastokimppaa. Kirjaston palveluun kuuluu myös liikuntavälinelainausta. Kotiseutukokoelmaan kerätään muistiinmerkittyä tietoa kotikunnastamme. Vuonna 2021 valmistellaan kirjastossa yhteistyöhanketta kirjastotyön ja lukutaidon kehittämiseksi. Kirjastossa on myös Humanpoliksen Geopark -näyttely, jonka virtuaalilasinäyttely toivon mukaan saadaan aktiiviseen käyttöön vuonna 2022.

Kirjastopalvelut, toimintakulut

Kirjastopalvelut, toteumaprosentti (%) (toimintakulut)

3.5 Kulttuuripalvelut

Perustehtävä/Toiminta-ajatus - Muutokset 2022

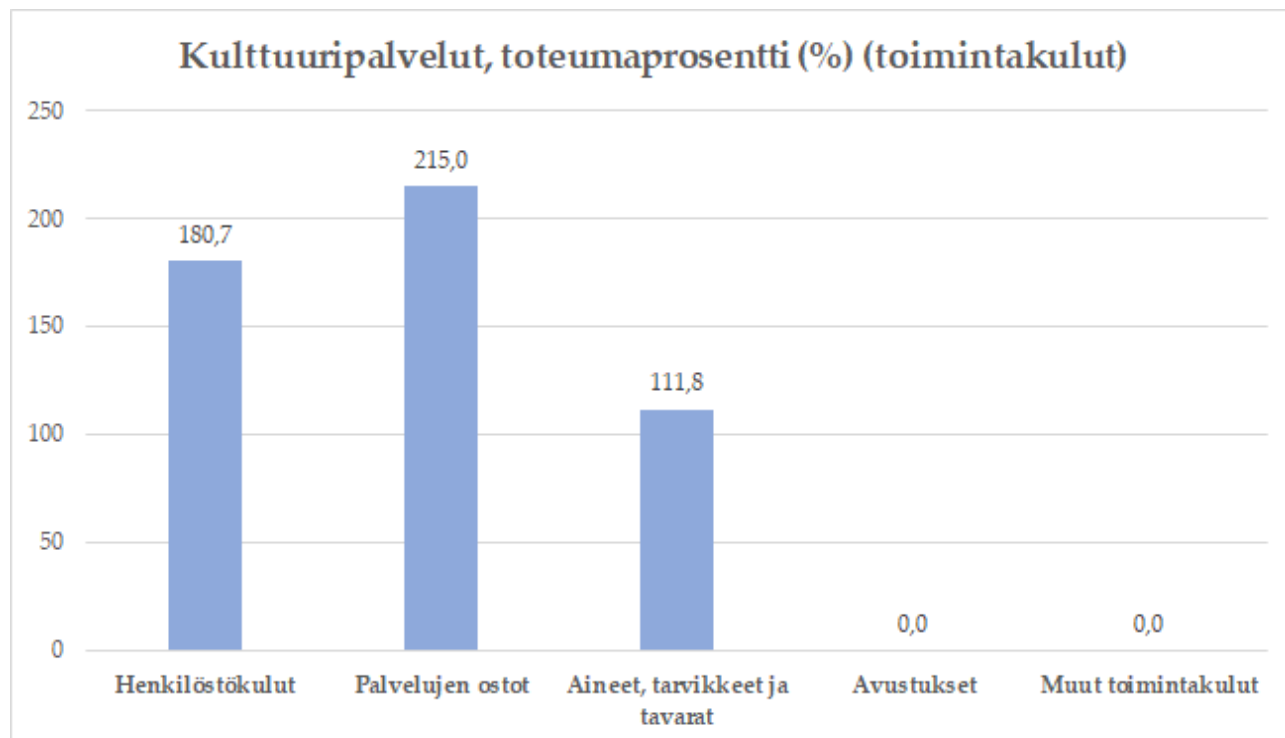
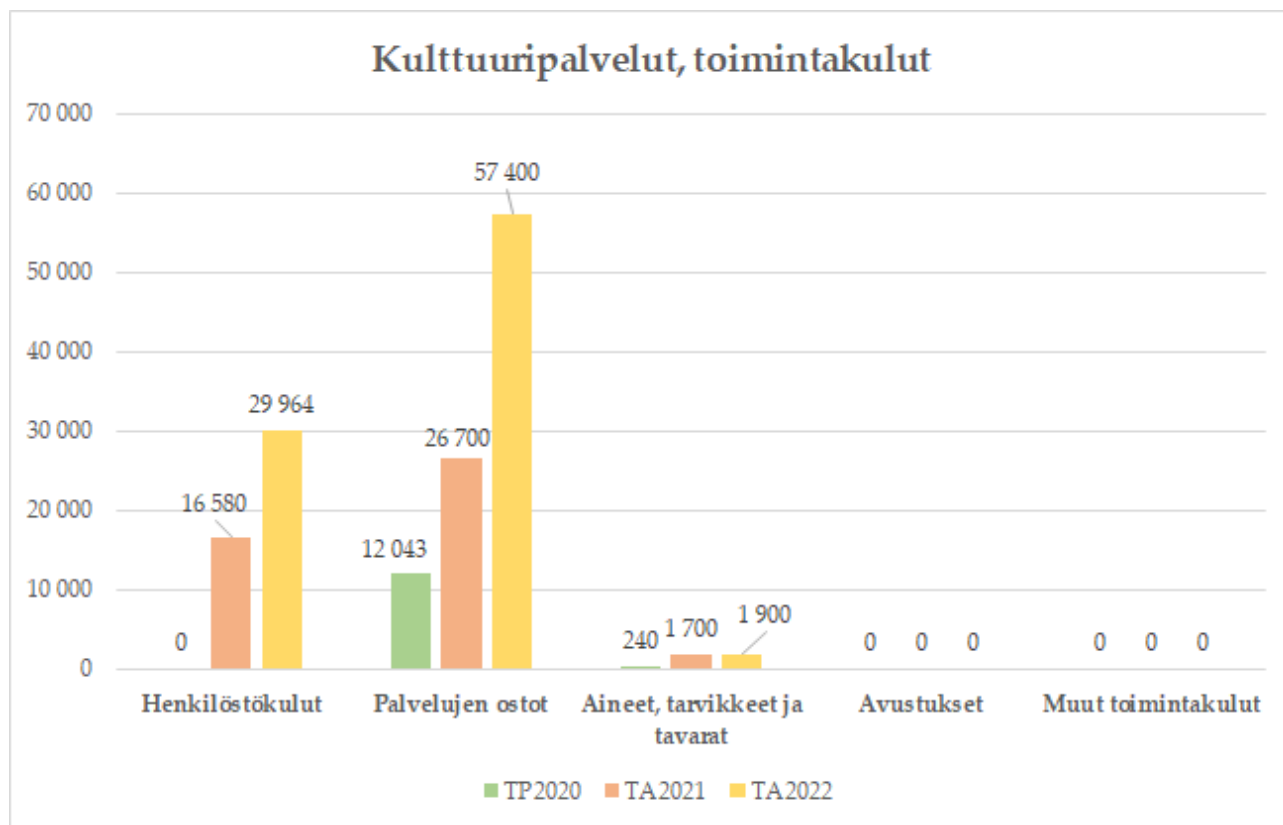
Vaalan kunnassa taiteen ja kulttuurin edistäminen on osa kunnan hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämistä. Lisäksi kulttuuritoimintaa edistämällä Vaalan kunta vahvistaa asukkaiden osallisuutta. Hyvinvointiosasto toimii kulttuuripalveluiden vastuullisena toimialaosastona Vaalan kunnassa. Sivistysosasto vastaa osaltaan kulttuuripalveluiden tuottamisesta sivistystyön ja vapaan sivistystyön opetuksessa. Vaalassa kulttuuripalveluja tuottavat kunnan lisäksi järjestöt ja yksityiset henkilöt. Vuonna 2022 kulttuuripalvelut on panostamassa merkittävästi Valentin Vaala tapahtumakonseptin toteuttamiseen yhteistyössä hankkeelle perustetun työryhmän kanssa. Talousarviossa on varattu 20 000 euroa mahdollisen omarahoitusosuuden kattamiseen, mikäli hankkeelle saadaan ulkopuolista ei 100 prosenttista rahoitusta. Alustavasti on vuodelle 2022 suunniteltu myös FestiVaala -viikkoa.

Kunnan tuottamia kulttuuripalveluja ovat:

- Kirjasto
- Oulujärven kansalaisopisto ja taiteen perusopetus
- Kunnan järjestämät tai tilaamat kulttuuriesitykset ja tapahtumat
- Lamminahon perinnetalon toiminta

Lisäksi kunta avustaa kulttuuritapahtumia ja yhdistysten ja järjestöjen toimintaa kohde- ja toiminta-avustuksilla sekä kumppanuussopimuksin, sekä markkinoimalla tapahtumia sosiaalisessa mediassa. Tapahtumailmoitukset näkyvät myös kunnan nettisivulla tapahtumakalenterissa. Kulttuuripalveluja kehitetään myös hanketoiminnan avulla. Vaalan kunta vastaa myös Lamminahon talon kesäaikaisesta toiminnasta. Kulttuuriyhteistyötä jatketaan myös Muhoksen ja Utajärven kuntien kanssa. Oulu2026

kulttuuripääkaupungin hankeasiakirjaan on kirjattu Lumotun hallan maan ja Löytyretki taiteeseen hankkeiden kehittämistyö. Oulu2026 yhteistyön edistämistä varten kuntaan perustetaan oma työryhmä.

Kulttuuripalvelut, kulut ja tuotot

